

ศิลปะการป้องกันตัวซีละ หรือ ซีลัต

ประวัติความเป็นมา

ซีละเป็นกีฬาพื้นเมืองที่เก่าแก่ที่สุดชนิดหนึ่งที่เล่นกันแพร่หลายทั่วไปในภาคใต้ โดยเฉพาะจังหวัดที่อยู่ใกล้ชายแดนภาคใต้ เช่น สตูล ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสงขลา เป็นต้น ซีละมีชื่อเรียกที่แตกต่างกัน เช่น สิทลาด ปือซีละ ซซีละ ดีกา หรือ ปือดีกา หรือคีลัต ก็มี ในพจนานุกรมภาษาล้านนาใต้ ให้ความหมายว่า ซีละ หมายถึง การต่อสู้ด้วยมือเปล่าแบบหนึ่งของชาวมลายูคล้ายมวย เล่ากันว่า ซีละที่มีถิ่นกำเนิดที่เมืองเมกกะในอาหรับสมัยก่อน เมื่อประมาณ 400 ปีมาแล้ว โดยชาวอาหรับ

ชื่อ ไชลินนา อุเล็น ซึ่งเป็นทหารเอกของนาปัมหะหมัด อันเป็นเจ้าลัทธิศาสนาอิสลาม เป็นผู้คิดค้น การต่อสู้ด้วยมือเปล่าขึ้นเพื่อฝึกไว้ใช้ในสงคราม ต่อมาจึงมีการใช้ควบคู่อาวุธ เช่น กริชและกระบี่ เมื่อ วิทยาการด้านยุทธโศปกรณ์เจริญขึ้น ซิละจึงกลายเป็นศิลปะการป้องกันตัวแทน สันนิษฐานว่าการเล่นซึ ละคงจะมีมากกว่า 100 ปีมาแล้ว ส่วนใหญ่จะเล่นกันในหมู่ชาวไทยมุสลิมทั้งชายและหญิง มักจัดให้มี การเล่นกันในงานเข้าสู่ันต์ งานแต่งงาน งานเทศกาลต่างๆ ซิละมีอยู่ 2 ประเภท คือ ประเภทใช้อาวุธ หรือกริช และไม่ใช้อาวุธต่อสู้ด้วยมือเปล่า

นักวิชาการบางท่านกล่าวว่า ซิละ หรือซิละ หรือไทยมุสลิมทางภาคใต้เรียกว่า ดิกกา, บือดิกกา เป็นศิลปะการต่อสู้ด้วยมือเปล่า เน้นให้เห็นลีลาการเคลื่อนไหวอย่างสวยงาม ซึ่งเป็นศิลปะการต่อสู้ ป้องกันตัวอย่างหนึ่งของชาวไทยมุสลิม การต่อสู้แบบซิละกำเนิดขึ้นที่เกาะสุมาตรา ต่อมาผู้สอนเองมี การดัดแปลงแก้ไขให้เข้าทันยุคสมัย คำว่า ซิละ บางครั้งเขียนหรือพูดเป็น ซีละ หรือ ซิละ เข้าใจว่า รากศัพท์มาจาก ซิละ ภาษาสันสกฤตเพราะดินแดนขวามลายูในอดีตเป็นดินแดนของอาณาจักร ศรีวิชัย ซึ่งมีวัฒนธรรมอินเดียเป็นแม่บทสำคัญ ดังปรากฏคำสันสกฤตอยู่ ซึ่ง ซิละนั้นหมายถึง การต่อสู้ด้วยน้ำใจนักกีฬา ผู้เรียนวิชานี้ต้องมีศิลปะมีวินัยที่จะนำกลยุทธ์ไปใช้ป้องกันตัว มิใช่ไป ทำร้ายผู้อื่นให้ได้รับความเดือดร้อน ก่อนการฝึกซิละผู้เรียนจะต้องเตรียมข้าวของเพื่อไหว้ครูก่อน ประกอบด้วย ผ้าขาว ข้าวสมำจืด ด้ายขาว และแหวน 1 วงมามอบให้กับครูฝึก ผู้เรียนจะต้องมีอายุไม่ น้อยกว่า 15 ปี ระยะเวลาในการเรียน 3 เดือน 10 วัน (หรือ 100 วัน) จึงถือว่าจบหลักสูตร โดยมี ครูผู้สอน 1 คนต่อศิษย์ผู้เรียน 14 คนในรุ่นหนึ่งๆ คนที่เก่งที่สุดจะได้รับแหวนจากครูและได้รับเกียรติ เป็นหัวหน้าทีมและสอนแทนครูได้

ตำนานมีว่า สมัยหนึ่ง สามสหายเชื้อสายสุมาตรา ชื่อ บูฮันนุดดิน ชัมชุดดิน และฮามินนุดดิน เดินทางจากเมืองมินังกาบัง ผังตะวันออกเฉียงเหนือของสุมาตรา สำนักวิทยายุทธนั้นอยู่ใกล้สระน้ำ ใหญ่ น้ำในสระไหลมาจากหน้าผาสูงชัน ริมสระมีต้นบอมอร์ (ต้นอินทนิล) ออกดอกสีม่วงสดกลมกลืน กับสีนกกินปลา ซึ่งถลาร่อนเล่นน้ำเนืองนิตย์ วันหนึ่งฮามินนุดดินไปตักน้ำที่สระแห่งนั้น เขาสังเกต เห็นว่าแรงน้ำตกทำให้น้ำในสระเป็นระลอกคลื่นหมุนเวียน และที่น่าทึ่งคือ ดอกบอมอร์ช่อหนึ่งซึ่งหล่น จากต้น ถูกน้ำพัดตกลงกลางสระน้ำ แล้วลอยย้อนกลับไปใกล้ตลิ่ง ลอยไปลอยมาเช่นนี้ประหนึ่งว่ามี ชีวิตจิตใจ ฮามินนุดดินเพิ่มความพิศวงถึงกับวางกระบองไม้ไผ่ซึ่งบรรจุน้ำ แล้วจ้องมองดอกไม้ในสระ เป็นเวลานาน จนกระทั่งกระแสน้ำและกระแสน้ำพัดพาดอกบอมอร์ออกจากกระแสน้ำวน จากนั้น ชายหนุ่มรีบคว้าดอกไม้ช่อนั้นกลับมา เขาได้นำลีลาการลอยของดอกไม้ มาประยุกต์สอนการรำรำ ให้แก่เพื่อทั้งสอง และช่วยกันคิดวิธีเคลื่อนไหว อาศัยแขน ขา เพื่อป้องกันฝ่ายปรปักษ์ เมื่อสามสหาย เดินทางกลับถิ่นเดิมแล้ว ก็ตั้งสำนักเพื่อถ่ายทอดวิชาที่ได้คิดค้นมา ปรากฏว่ามีผู้สนใจสมัครฝึกฝน ศิลปะการต่อสู้แบบซิละเป็นที่แพร่หลายออกไปตามลำดับ ทำไมจึงเรียก "ซิละ" คำว่า "ซิละ" บางครั้ง เขียนหรือพูดเป็น "ซีละ" หรือ "ซิละ" รากศัพท์มาจาก คำว่า "ซิละ" ในภาษาสันสกฤต เพราะดินแดน ขวามลายูในอดีต เคยเป็นดินแดนของอาณาจักรศรีวิชัย ซึ่งมีวัฒนธรรมอินเดียเป็นแม่บทสำคัญ เพราะฉะนั้นจึงมีคำสันสกฤตปรากฏอยู่มาก ความหมายเดิมของซิละหมายถึงการต่อสู้ด้วยน้ำใจ

นักกีฬา ผู้เรียนวิชานี้จึงต้องมีศิลปะมีวินัยที่จะนำกลยุทธ์ไปใช้ป้องกันตัว ไม่ไปทำร้ายผู้อื่นให้ได้รับความเดือดร้อน เมื่อที่จะฝึกศิลปะ ผู้ฝึกจะต้องไหว้ครู โดยนำผ้าขาว ข้าวสมจ้าง ด้ายขาว และแหวน 1 วง มามอบให้กับครูฝึก ถือว่าเป็นคำสมคร (การไหว้ครู ผู้เรียนเรียง สันนิฐานว่า คงจะได้รับอิทธิพลมาจาก วัฒนธรรมมลายูดั้งเดิม จึงไม่ใช่ประเพณีตามหลักของศาสนาอิสลาม) ผู้เป็นศิษย์ใหม่จะต้องมีอายุไม่น้อยกว่า 15 ปี ระยะเวลาที่เรียน 3 เดือน 10 วัน (ประมาณ 100 วัน) จึงจะจบหลักสูตร ในรุ่นหนึ่งๆ ผู้ที่เก่งที่สุดจะได้รับแหวนจากครูและได้รับเกียรติเป็นหัวหน้าทีมและสอนแทนครูได้

ศิลปะ ปัจจุบันเป็นศิลปะการต่อสู้ของชาวไทยมุสลิมถิ่นมลายูในภาคใต้ เอกลักษณ์ของท้องถิ่นและของชาติกำลังจะเคลือบคลาน ศิลปะการต่อสู้ของชาวไทยมุสลิมถิ่น ถูกกลืนและเลือนหายไปจากสังคมคนไทยมุสลิมภาคใต้ของไทย ทั้งนี้เนื่องจากสภาวะการณ์ทางสังคม การเอาใจใส่ช่วยเหลือจากสังคมหลักและการขาดการเข้าใจ เข้าถึงวัฒนธรรมของท้องถิ่นของหน่วยงานที่จะเข้ามาดูแลและให้การช่วยเหลือในการสนับสนุน อนุรักษ์วัฒนธรรมของท้องถิ่นอันเป็นรากเหง้าที่เป็นต้นแบบนำไปสู่ศิลปะการแสดงต่างๆ นานาของสังคมประเทศชาติรากเหง้าที่เป็นต้นแบบนำไปสู่ศิลปะการแสดงต่างๆ นานาของสังคมประเทศชาติหลักอันสิ่งที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของชาติ ศิลปะกำลังตกอยู่ในสภาวะการณ์ที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง ศิลปะนับตั้งแต่สมัยอดีตเป็นทั้งศิลปะที่ใช้ในการต่อสู้จวบจนกระทั่งมีวิวัฒนาการมีการปรับเปลี่ยนใช้เป็นการร่ายรำต่อสู้วดลีลา ท่าทาง กระบวนการต่อสู้อย่างสวยงามสมจริง ศิลปะเป็นศิลปะการต่อสู้ที่คล้ายกับมวยจีนหรือกังฟู ทำให้ชวนนึกไปถึงการสืบเนื่องมาจากพ่อค้าชาวจีนเข้ามาทำการค้าขายในเมืองปัตตานีดังในตำนานเมืองปัตตานี หลายตำนานที่มีชาวจีนเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งเมื่อเข้ามาทำการค้าขายก็อาจได้เอาศิลปะการต่อสู้ของตนเองเข้ามาผสมผสานเข้ากับการต่อสู้แบบพื้นเมือง

อย่างไรก็ตาม ยังมีที่มาของศิลปะหลายสำนวนที่ยังหาข้อสรุปที่แน่นอนไม่ได้ ศิลปะเป็นคำที่มาจากภาษามลายูเป็นการต่อสู้ป้องกันตัวที่พัฒนามาเป็นศิลปะการรำ ผู้แสดงจะต้องรำไหว้ครูกันคนละที ก่อนจะต่อสู้กันประมาณ 10 นาที โดยใช้เครื่องดนตรีจำพวกฆ้อง กลองแขก และปี่ชวา ประกอบการแสดง ผู้เล่นแต่งตัวแบบมลายูนุ่งกางเกงยาว สวมเสื้อแขนสั้นหรือแขนยาว นุ่งผ้าทับบนเสื้อปิดลงไปเหนือเข่าเล็กน้อย ใช้ผ้าโพกศีรษะ ส่วนสถานที่เล่นนิยมใช้พื้นดิน โดยให้ผู้นั่งล้อมวงดูโดยรอบ การละเล่นนี้สันนิษฐานกันว่า เป็นศิลปะดั้งเดิมของชาวเม่นังกาเบาในสุมาตราและได้แผ่ขยายมายังมลายูจนถึงภาคใต้ของไทย ศิลปะ คือ การแสดงการต่อสู้ คำว่า ศิลปะ เข้าใจว่าจะมาจากภาษาสันสกฤตที่หมายถึง การส่งเสริมความซื่อสัตย์ เพราะผู้ที่เรียนวิชาศิลปะต้องปฎิญาณว่าจะใช้วิธีนี้ป้องกันตนเองเท่านั้น ไม่ข่มเหงรังแกใคร แต่เดิมนั้นไม่ค่อยมีแบบแผนอะไรมากนัก เพราะเป็นการเล่นอย่างหนึ่งโดยมิได้มุ่งหมายจะต่อสู้กันอย่างจริงจัง ปรากฏว่าในพิธีแต่งงานจะมีการแสดงศิลปะอยู่ด้วย เรียกว่า ศิลปะมีดาน คือ ศิลปะข้าวเหนียว ซึ่งในบางท้องถิ่นก็ใช้ในการหมั้นก่อนแต่งงาน ผู้แสดงศิลปะจะใช้มือเปล่าแต่งตัวด้วยเสื้อผ้าหลวมๆ โพกผ้าบนศีรษะ และจะเริ่มด้วยการร่ายรำซึ่งมีตำนานกล่าวว่ามาจากดอกอินทนิล (ดอกบองอร์) ที่ไหลไปตามน้ำ จึงมีทั้งหมันตัวและเดินคดเคี้ยวไปมา การต่อสู้จะเริ่มด้วยการใช้ปี่และกลอง ฆ้องคล้ายมวยไทย ปัจจุบันกลายเป็นกีฬาอย่างหนึ่งของประเทศอาเซียน

ซีละ คือ ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวที่มีลักษณะ การเตะ ถีบ ต่อย ลักษณะการร่ายรำ คือ จะมีผู้เล่นคนหนึ่งลุกขึ้นยืนตรง แล้วร่ายรำอย่างแข็งแรง ว่องไว มีการยกมือและยกเท้าเบาๆ ซ้ำๆ ปลายนิ้วของผู้เล่นจะสั่นระริก แล้วก็ร่ายอย่างรวดเร็วสลับกันไป การเริ่มต้นอย่างนี้เรียกว่าไหว้ครู เมื่อจบแล้วอีกฝ่ายก็ลุกขึ้นรำบ้าง อาจจะคล้ายคลึงกัน หรือต่างกันบ้างก็อยู่ที่การฝึก การไหว้ครูจะมีดนตรีประกอบในจังหวะที่ช้า เครื่องดนตรี คือ ปี่ชวา กลองโทน 2 ตัว และฆ้อง เมื่อจบการไหว้ครูแล้ว ดนตรีจะเปลี่ยนจังหวะที่เร็วขึ้น และคู่ต่อสู้ทั้งสองฝ่ายก็จะลุกขึ้นยืนห่างกัน ประมาณ 5 เมตร ต่างฝ่ายต่างร่ายรำสวนทางกัน ประมาณ 1 รอบ พอสวนกันอีกครั้งก็หันเข้าหากันและต่อสู้กัน มีการเตะ ต่อย ปล้ำกัน การต่อสู้จะดำเนินไป จนกว่าจะฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะพลังพลาดท่า กล่าวคือ การล้มหลังถึงพื้นถือว่าแพ้ ผู้ที่ไม่ล้มเลยจะเป็นผู้ชนะ สำหรับคู่หนึ่งจะแข่งขันต่อสู้กันประมาณ 5 นาที ซีละในยุคปัจจุบัน กลายเป็นการเล่นประจำท้องถิ่น เมื่อมีงานในหมู่บ้านก็ดี การรับแขกบ้านแขกเมืองก็ดี งานแต่งงานหรืองานเข้าสู่สังคมที่ดี จะมีการเล่นซีละ สำหรับซีละที่ประกอบพิธีนั้น ค่อนข้างจะหาได้ยาก เพราะเป็นเกมส์ที่อันตราย เสี่ยงชีวิต นอกจากว่าเป็นการแสดงที่ได้เตรียมกันมานาน ชักซ้อมกันมาเป็นอย่างดีจึงจะแสดงให้ชมได้

ศิลปะการป้องกันตัวของชนชาวมลายูคือ Silat โดยศิลปะการป้องกันตัวชนิดนี้มีมาเป็นเวลานานแล้ว แม้แต่ที่ Borobodor ที่อินโดนีเซีย ก็ยังมีการแกะสลักศิลปะการป้องกันตัวของชนชาวมลายูไว้ นั้นแสดงว่า Silat ได้กำเนิดขึ้นมาเป็นเวลานานร้อยพันปีมาแล้ว ลักษณะของศิลปะการป้องกันตัวที่เรียกว่า Silat นั้นมีอยู่ 3 ลักษณะ คือ

1. Silat คือการเคลื่อนไหวของร่างกายในการป้องกันตัวจากการโจมตีของศัตรูหรือคู่ต่อสู้
2. Silap คือช่วงจังหวะลีลาที่จะใช้ในศิลปะการป้องกันตัว
3. Silau คือการตอบโต้ที่ใช้จากการป้องกันตัวที่ศัตรูหรือคู่ต่อสู้โจมตีตัวเรา

ดังนั้น ศิลปะการป้องกันตัว Silat สามารถที่จะกล่าวได้ว่าเป็นการเคลื่อนไหว ช่วงจังหวะ และลีลา การตอบโต้ที่ถูกมนุษย์สร้างขึ้นโดยเป็นระบบ เป็นระเบียบและละเอียดอ่อนในการป้องกันตัวจากการโจมตีของศัตรูและคู่ต่อสู้ ในการเรียนเกี่ยวกับศิลปะการป้องกันตัว Silat นั้น คนหนึ่งๆ มีการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับที่แตกต่างกันตามความสามารถและประสิทธิภาพของแต่ละคน โดยปกติแล้วระดับความสามารถของศิลปะการป้องกันตัว Silat มีอยู่ 5 ระดับ คือ

1. ระดับ Mengetahvi Seni เป็นระดับที่รู้เกี่ยวกับการเคลื่อนไหว ช่วงลีลา ศิลปะการตอบโต้
2. ระดับBudaya Seni เป็นระดับการเรียนรู้วิถีชีวิตและคำสั่งการ พร้อมการเผยแพร่ศิลปะการป้องกันตัว Silat
3. ระดับ Bangsa Seni เป็นระดับการศึกษาเชิงลึกของศิลปะการป้องกันตัว และภูมิหลังของศิลปะการป้องกันตัว Silat
4. ระดับ Budi Pekerti Seni เป็นระดับการเรียนรู้ เข้าใจกฎระเบียบ และหลักเกณฑ์ของศิลปะการป้องกันตัว Silat

5. ระดับ Jiwa Seni เป็นระดับสร้างจิตสำนึกในศิลปะการป้องกันตัว Silat และศึกษาความ
 รู้พื้นฐานของศิลปะการป้องกันตัว Silat

6. ระดับ Alam Seni เป็นระดับการเผยแพร่ศิลปะการป้องกันตัว Silat และสร้างหรือรักษา
 กฎเกณฑ์ของศิลปะการป้องกันตัว Silat ให้อยู่ในจิตวิญญาณของนักศิลปะการป้องกันตัว Silat ทุกคน

ศิลปะการป้องกันตัว Silat มีการเคลื่อนไหว ช่วงลีลาการก้าว ลูกไม้ การหลีก การตอบโต้
 การต่อย การถีบ การโจมตี ที่แตกต่างกันตามที่ครูศิลปะการป้องกันตัวต่างๆ เป็นผู้คิดลูกไม้ของศิลปะ
 การป้องกันตัว ดังนั้น ศิลปะการป้องกันตัว Silat จึงมีหลากหลายชื่อ เช่น

1. Seni Silat Gayong
2. Silat Lincah เป็น 1 ใน 4 ของ Silat ที่ใหญ่ที่สุดในมาเลเซีย
3. Silat Cekak เป็น 1 ใน 4 ของ Silat ที่ใหญ่ที่สุดในมาเลเซีย
4. Silat Lintau
5. Silat Kalimah
6. Silat kuntau Melayu
7. Silat Minangkabau
8. Silat Gayung Patani เกิดใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่เติบโตในมาเลเซีย เป็น 1 ใน
 4 ของ Silat ที่ใหญ่ที่สุดในมาเลเซีย
9. Silat Sendeng
10. Silat Sunting
11. Silat Abjad
12. Silat Gayang Malaysia เป็น 1 ใน 4 ของ Silat ที่ใหญ่ที่สุดในมาเลเซีย

ซีละ เป็นการต่อสู้ป้องกันตัวแบบหนึ่งของชาวไทยมุสลิม เนื่องจากมีกระบวนท่าที่สง่างาม ภายหลังจึงจัดให้มีการแสดงซีละเพื่อดูศิลปะท่าร่า มากกว่าจะต่อสู้จริงๆ นิยมเล่นในงานมงคลทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อต้อนรับแขกบ้านแขกเมือง

โอกาสที่เล่น

งานรื่นเริง งานพิธีการต่างๆ เช่น งานเข้าสู่นัด งานแต่งงาน งานต้อนรับแขกผู้ใหญ่ของชาวมุสลิม

ผู้เล่น

เล่นได้ทั้งชายและหญิง ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ แต่ส่วนมากจะเล่นกันในหมู่ผู้ใหญ่ที่เป็นผู้ชาย เล่นกันเป็นคู่ๆ ครั้งละ 2 คน จะเล่นกี่คู่ก็ได้

อุปกรณ์การเล่น

1. เครื่องแต่งกาย เสื้อคอกลมหรือคอตั้ง กางเกงขายาว ผ้าโสร่ง สำหรับที่นุ่งทับกางเกง เรียกว่า “ผ้าซอกเกต” ผ้าลื้อปักสำหรับคาดเอวหรือเข็มขัด ผ้าโพกศีรษะหรือหมวกแขกคนละ 1 ชุด
2. เครื่องดนตรีประกอบการเล่น ได้แก่ ปี่ชวา 1 เล่า ข้อง 1 คู่ และกลองแขก 2 ใบ

สถานที่เล่น

บริเวณสนามหญ้า หรือลานกว้างทั่วไป อาจเขียนเส้นลงที่พื้นเป็นรูปสี่เหลี่ยมหรือวงกลมให้มีขนาดกว้างพอสมควรเพื่อเป็นขอบเขตสนามหรือไม่กำหนดขอบเขตสนามก็ได้

กติกา

ห้ามแทงตา ปีบคอ หรือต่อยแบบมวย คือใช้สันมือต่อย ห้ามใช้เข่ากระแทก ห้ามเตะตัดขา ส่วนล่าง

วิธีเล่น

1. ก่อนการเล่นจะมีการบรรเลงดนตรีเพื่อเรียกร้องความสนใจจากคนดู
2. ผู้เล่นทั้ง 2 คน จะแต่งกายโดยสวมเสื้อคอกลมหรือคอตั้ง นุ่งกางเกงขายาว แล้วสวมโสร่งทับกางเกง มีผ้าลื้อปักหรือคาดเข็มขัดคาดเอว โพกศีรษะสีสันท่างแตกต่างกันตามความนิยม เมื่อแต่งกายเรียบร้อยแล้ว จะไปยืนอยู่คนละฝั่งของสนาม แล้วเดินเข้ามาทำความเคารพกัน เรียกว่า “สละมัต” คือ ต่างฝ่ายต่างส่มผัสมือกัน แล้วมาแตะที่หน้าผาก

3. ก่อนการเล่นจะมีพิธีไหว้ครู โดยผู้เล่นจะผลัดกันร่ายรำตามรูปแบบต่างๆ ขณะร่ายรำทำไหว้ครู ผู้เล่นจะว่าคาถาประกอบด้วยภาษาอาหรับ เพื่อขอพร 4 ประการ คือ ขอให้ปลอดภัยจากการต่อสู้ ขอโอสถให้คู่ต่อสู้ ขอให้เพื่อนบ้านรัก และขอให้ผู้ชมสนใจ

4. เมื่อไหว้ครูเสร็จ ดนตรีก็จะบรรเลงจังหวะเร้าใจ ทั้งคู่ก็จะเดินเข้าต่อสู้กัน โดยใช้มือตี ฟาด ฟัน ผลักหรือแทง ใช้เท้าเตะหรือปิดจับกันดังค้นหาโอกาสทุ่ม หรือผลักให้ฝ่ายตรงข้ามล้มลง หรือปล้ำกอดรัดให้แก้มออก

5. การเล่นต้องผลัดกันเป็นฝ่ายรุกและฝ่ายรับคนละ 4 ครั้ง การแสดงเป็นฝ่ายรุกจะต้องแสดงท่ารุกต่างๆ ให้ฝ่ายตรงข้ามแพ้ ขณะเดียวกันฝ่ายรับก็ต้องปกป้องมิให้ฝ่ายรุกทำอะไรตัวเอง ปัจจุบันนิยมเล่นกันเป็นยกๆ

6. การตัดสินผลแพ้ชนะ

6.1 ฝ่ายใดล้มมากกว่าเป็นฝ่ายแพ้

6.2 ฝ่ายใดถูกปล้ำจนแก้มออกถือเป็นฝ่ายแพ้

6.3 ฝ่ายใดสู้ไม่ได้ขอยอมแพ้ถือเป็นฝ่ายแพ้

ในบางท้องที่ของจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ตีกา หรือ บือตีกา เป็นศิลปะการต่อสู้ของชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย และมี อยู่ทั่วไปในประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย ตลอดจนประเทศอินโดนีเซีย ในจังหวัดยะลาซีละมีอยู่ 2 แบบ คือ

1. ซีละมือเปล่า ซีละแบบนี้ใช้เฉพาะมือ แขน ขา เคลื่อนไหวปิดป้องและทำร้ายคู่ต่อสู้ ผู้เล่นซีละจะไม่กำหมัดแน่นเหมือนมวยไทย เพราะในการเล่นซีละมีการตบแขน จับขาคู่ต่อสู้เพื่อเหวี่ยงให้ล้มลง เมื่อเวลาชกต่อยกันบ้างก็จะกำหมัด การใช้เท้าถีบหรือเตะ ก็ไม่มีลวดลายพลิกแพลง และหนักหน่วงอย่างมวยไทย ซีละมือเปล่าในปัจจุบันค่อนข้างไปทางการแสดงท่าร่ายรำเสียมากกว่าการต่อสู้อย่างจริงจัง

2. ซีละกริช ซีละแบบนี้คู่ต่อสู้จะถือกริชคนละเล่ม หรือถือไม้ไผ่เหลาแบนๆ ยาวประมาณ 1 เมตร (ถึงแม้จะถือไม้ไผ่ก็เรียกทั่วไปว่า ซีละกริช) ซีละกริชจะมีท่าทางซึ้งซังเอาจริงเอาจังมากกว่าแบบแรก มีการวางท่าแสดงการแทง การหลบหลีกปิดป้อง ถีบ รับ และการทำลายพลังกล้ามเนื้อคู่ต่อสู้ เพื่อให้กริชหลุดจากมือ แต่ซีละกริชในปัจจุบันก็แสดงท่าต่างๆ เพียงเบาๆ เป็นการแสดงลีลาการร่ายรำกริชมากกว่าการใช้กริชต่อสู้กัน

เครื่องดนตรีมโหรี ประกอบด้วย

1. กลองยาว 1 ใบ
2. กลองเล็ก 1 ใบ
3. ฆ้อง 1 คู่
4. ปี่ยาว 1 เล้า

เมื่อสละเริ่มขึ้น ดนตรีจะประโคมเรียกความสนใจจากคนดู โดยเฉพาะเสียงปี่ที่เร้าร้อนไม่ยิ่งหย่อนกว่ามวยไทย การไหว้ครูแบบสละนั้น จะไหว้ทีละคน วิธีการไหว้ครูแต่ละสำนักจะแตกต่างกันไป จะมีการขอพรเป็นภาษาอาหรับ 4 ประการ คือ

1. ขอโหสิกรรมแก่คู่ชิง
2. ชัย
3. ขอให้ปลอดภัยจากปรปักษ์
4. ขอให้เป็นที่รักแก่พอง
5. เพื่อน

6. ขอให้ท่านผู้ชมนิยมศรัทธา การรำรำ ก่อนนักสละจะลงมือต่อสู้ทั้งคู่จะทำความเคารพกัน และกัน เรียกว่า "สละมัต" คือการให้สละมัตต่อกันและกันนั่นเอง หลังจากนั้นจึงเริ่มวาดลวดลายรำรำ ตามศิลปะสละ บางครั้งนักต่อสู้ต่างกระเทาะเท้าให้เกิดเสียง หรือเอาฝ่ามือตบที่ต้นขาของตน เพื่อให้เกิดเสียงขมขั้ว หลังจากดูท่าที่ของคู่ต่อสู้ซึ่งกันและกันแล้ว จึงเริ่มเข้าประชิดตัว คือใช้มือฟาดหรือใช้เท้าตบร่างกายฝ่ายตรงข้าม จังหวะการประชิดตัวนั้น ดูเหมือนว่า ห้าหันกันชั่วสายฟ้าแลบ ขณะนั้น ดนตรีกี๋โหมตรงจังหวะกระชั้นชิด พลอยทำให้คนดูระทึกไปด้วย ฝ่ายใดทำให้คู่ต่อสู้ล้มลง หรืออาศัยการตัดสินใจจากผู้รอบสนามว่าปรบมือให้ฝ่ายใดดีกว่า ฝ่ายนั้นเป็นฝ่ายชนะ

กติกาข้อห้าม ได้แก่ ห้ามเอานิ้วแทงตาคู่ต่อสู้ และไม่ชกด้วยสันมืออย่างมวยไทย ห้ามบีบคอ ห้ามใช้ศอกและเข่า

สละพื้นบ้านของชาวมลายูถิ่นปัตตานี แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. สละยาโต๊ะ คือ สละอาศัยศิลปะการต่อสู้ เมื่อฝ่ายหนึ่งรุก อีกฝ่ายหนึ่งต้องรับ ถ้ารับไม่ได้ก็จะตกไป
2. สละตารี (รำ) คือสละที่ต่อกรด้วยความชำนาญในจังหวะลีลาการรำรำ ส่วนมากใช้แสดงเฉพาะหน้าเจ้าเมืองหรือเจ้านายชนชั้นสูง

3. สิละกายอ (กริช) คือสิละที่ต้องใช้กริชประกอบการร้ายรำ ไม่ใช่การต่อสู้จริงๆ แต่อวดลีลา กระบวนการต่อสู้ ส่วนมากมักแสดงในเวลากลางคืน